

Hoe herken je laaggeletterden?

Veelvoorkomende situaties

In de volgende situaties kan laaggeletterdheid een rol spelen:

Een patiënt:

- komt vaak niet, of te laat op de afspraak.
- neemt medicatie niet goed in.
- heeft moeite met het chronologisch presenteren van symptomen.
- stelt nooit vragen.
- leest geen bijsluiters.
- vult geen formulieren in.
- antwoordt niet adequaat.
- gedraagt zich ongemakkelijk als hij/zij iets moet opschrijven of lezen.

Smoezen top-10

Veel laaggeletterden schamen zich ervoor dat ze moeite hebben met lezen en schrijven. Ze hebben vaak een heel repertoire aan 'trucs' om hun problemen te verbergen. Toch kunt u er wel achter komen of iemand laaggeletterd is. Laaggeletterden geven zelf aan dat ze de volgende smoezen paraat houden:

- "Sorry, ik ben mijn bril vergeten. Kunt u dit voor mij invullen?"
- "Kunt u dit voor mij invullen? Ik schrijf zo onleesbaar."
- "Die bijsluiters zijn zo ingewikkeld."
- "Mijn kinderen doen de boodschappen voor me."
- "Nee, ik lees nooit, de televisie geeft informatie genoeg."
- "Ik ben mijn leesbril vergeten, kunt u zeggen wat er staat?"
- "Dat formulier vul ik thuis wel in."
- "Die hoofdpijn gaat maar niet over."
- "Oh, ik dacht dat die afspraak morgen was."
- "Ik kan niet lezen, omdat ik woordblind ben."
- "Er zat geen bijsluiter bij."

Tips om mensen te herkennen die laaggeletterd zijn

- Vraag de patiënt (bijvoorbeeld bij de intake) om zijn of haar eigen naam en adres op te schrijven.
- Reik een formulier of folder (zonder afbeelding!) ondersteboven aan en kijk of de ander hem omdraait. Als dit niet gebeurt, is deze persoon mogelijk zeer laaggeletterd.
- Vraag 'hoe vaak helpt iemand u met het lezen van brieven?'
- Vraag de patiënt of hij/zij moeite heeft met het invullen van formulieren.
- Vraag naar het beroep.
- Vraag de patiënt naar het aantal jaren school dat hij/zij heeft gevolgd; minder dan 5 jaar is laaggeletterd.
- Vraag de patiënt of hij biologieles heeft gehad; of hij weet hoe zijn lichaam werkt.